

**R. P. Francisci De Oviedo Madritani, Societatis Iesv,
Theologiæ Professoris, Cursus Philosophicus**

Ad Vnum Corpus Redactus

Philosophiæ R. P. Francisci De Oviedo Madritani Societatis Iesv Sacræ
Theologiæ Professoris Tomus II

**Oviedo, Francisco de
Lvgdvni, M.DC.LI.**

§. 6. Propria sententia explicatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95526](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95526)

impeditur influxus imperij, fatetur enim num. 56. posse eundem actum adequatè provenire à duplici cogitatione; neque in alio extremo potest esse difficultas, quia imperium ex se nullam habet connexionem cum actu, & potest cum illo coniungi, ut sepe admittit hic auctor, & non influere in illum: tamen in utroque casu idem esset eventus conditionatus & diversus influxus; ergo ex euentu conditionato non semper rectè arguitur influxus. In utroque casu eundem fore euentum conditionatum probo: casu quo actus imperans nō influeret in imperatum, deficiente imperante permaneret actus imperatus, dummodo permaneret cognitio; casu autem quo influeret, etiam si auferretur idem actus imperans, dummodo permaneret cognitio, eodem modo permaneret actus imperatus, quia ut dicebam talis actus adequatè dependebat à cognitione; si verò cognitio tollatur, in quocumque casu, siue actus imperans influat, siue non influat, actus imperatus non permanebit, quia dependet essentialiter à cognitione: ergo quando actus imperatus, qui sine imperio potuit fieri, dependet adequatè à cognitione, eadem est veritas conditionata, siue imperans influat, siue non influat, ergo diversitas influendi non potest sumi ex diversitate veritatis conditionatæ, siquidem cum eadem veritate conditionata potest actus imperans influere & non influere.

26 Responderet aliquis casu, quo actus imperans non influeret in imperatum, ablato imperio, permanens actum cum eadem dependentia, quam antea habebat. Casu verò quo imperans influeret, non permanens actum eadem dependentia ab imperante, quam habebat, dum erat actus imperans, sed solum cum dependentia à cognitione. Annuo: sed inquiri quid sit actum habere existentem imperante dependentiam, quæ caret, illo imperante deficiente? quid, habere diversam dependentiam quando existit imperans. & quando non existit, hoc est, quid sit existente sola cogitatione actum existere ex vi solius cogitationis, & existente cogitatione, & imperio aliquando existere actum ex vi cogitationis, & imperij, & aliquando solum ex vi cogitationis? Certè non est euentus conditionatus, quia in his casibus semper est idem conditionatus euentus.

27 Verge eandem rationem: Suppono posito actu imperante simul cum cogitatione ex se sufficiente mouere ad actum, & posito actu imperato provenire inadæquatè hunc actum ab illo imperio, & illà cogitatione; quæ suppositione facta, videtur non adde premi Ripaldam argumento supra facto, neque ex hac suppositione, aliquod deducitur inconueniens, sic enim rem necessariò semper contingere postea probabo, & per se contingere nullus negat: in hoc casu, si auferretur actus imperans, posset voluntas ab actu imperato cessare, quia ille dependebat à duplici causa inadæquata, & una ablata, et si alia potens esset adequatè illum producere, cum sit libera, potest talem actum non elicere. Deinde posset tali imperio ablato permanere idem actus qui antea imperabatur, & cogitatio, quæ in illum inadæquatè influere, incipere adequatè in illum influere, quia cum sufficiens sit illum elicere, & voluntas maneret, illo imperio ablato, libera ad actum elicendum, illum posset elicere eodem modo ac elicit plures actus sine aliquo imperio, quos eliceret ex vi imperij, si hoc haberet ad illos: ergo cum eodem influxu potest esse diversa veritas conditionata, & hæc est mala consequentia: ablato imperio permanet actus: ergo actus non dependebat ab imperio, quia actus qui antea dependebat ab imperio, potest modo permanere cum dependentia à cognitione. Nec valet responderi influxum imperij expectandum esse, non solum ex eo, quod illo ablato, & nullo alio substituente vices illius, non permaneat actus, quia in hoc casu id, quod potest fingi substitutum imperij est cogitatio, & hac deficiente necessario deficit actus, qui essentialiter ab illa dependet, siue sit, vel non sit, influat vel non influat, simul cum illa actus imperandi, qui sine illa nunquam poterit influere: ergo ex hoc euentu conditionato, si desit cogitatio ad actum non erit actus. Nihil potest inferri de influxu actus imperantis, quia hic euentus est necessarius, & generalis in quocumque casu.

28 Vires resumit ratio ex ipso exemplo, quod adducit Ripalda ad suam doctrinam confirmandam. Sepe quis precibus amicis præuentus, propriaque ratione motus rem facit, quam etiam si preces non existissent solum propria ratione

Francisc. de Ouedo Philosoph. Tom. II.

ductus faceret; sepe id facit precibus rogatus, quod à se numquam faceret, in utroque casu preces influunt, & in uno est verum dicere, si preces non existissent adhuc fieret res, ergo influxus precum non lumendus est ex his conditionatis euentibus, neque valet: hoc fieret si preces non existissent, ergo preces non influunt, licet bene iteratur, si preces non existissent, res non fieret: ergo preces in rem influunt: ergo eodem modo de imperio philosophandum est.

§. VI.

Propria sententia explicatur.

29 **P**lacet asserere influxum actus imperantis in imperatum situm esse in coexistentia actus imperantis potentis in actu primo influere in imperatum, & actus imperati potentis in actu primo ab imperato dependere, & in negatione alicuius dependentiæ imperantis ab imperato, ex vi cuius illius influxus possit impediri. Rem tene: Assero actum, quo ego dico volo elicere actum charitatis perfectæ erga Deum propter meam iustificationem consequendam, influere in actum amoris Dei, nihil aliud esse, quàm esse simul in voluntate actum amoris Dei directum, & actum reflexum imperantem ipsum amorem potentem in illum influere, ita ut eo ipso quod actus imperans potens influere imperatum coniungatur cum imperato necessariò sit prior illo, & in illum influat, ita ut suppositæ tali coexistentiæ aliter de potentia Dei absoluta contingere non possit. Dixi influxum consistere in coexistentiæ actus imperati cum actu imperante potente influere, neque vanè addidi particulam illam potens influere, non enim omnis actus reflexus, quo quis dicit, volo elicere actum misericordiæ, v.g. potest in ipsum actum directum influere: ad hoc enim ut actus reflexus possit influere in directum, requiritur ut nullo modo dependeat ab illo, quapropter si reflexus fuisset infusus ex præuisione directi in illum non posset influere, deinde ut actus imperans ex se non efficaciter possit influere in imperatum requiritur, ut potentia non solum sit potens, sed etiam libera ad talem imperatum, ac proinde actus imperans inefficaciter seu non efficaciter ex natura sua in consortio prædeterminationis vel cuiuscumque imperij efficacis libertatem ledentis influere non poterit, quod non habet imperium ex se efficaciter, quod etiam in consortio physice prædeterminationis influat in actum imperatum, quæ omnia sigillatim probabo. De actu imperante efficaci faciliè intelligitur conclusio tradita, cum enim semper actum efficacem imperantem actus sequatur imperatus, nihil prohibet in coexistentia utriusque influxum vnius in aliud constituere.

30 De aliis actibus imperantibus inefficaciter qui possunt esse sine actu imperato, non difficilius percipi potest mea sententia, quia licet actus imperans possit esse sine imperato, & in illum non influere, & actus imperatus sine imperato, & ab illo non dependere, non ex eo probatur posse actum imperantem & imperatum, simul coexistere, sine dependentia imperantis ab imperato, quin imperans in imperatum influat.

31 Conclusionem traditam probo. Positæ hac coexistentiæ actus imperantis independentis ab imperato, quolibet alio secluso superaddito rectè intelligitur, vnum actum ab alio dependere; ergo nihil aliud est necessarium ad hanc dependentiam, seu hunc influxum imperantis in imperatum constituendum. Antecedens probatur de ratione influxus non est entitas superaddita inter principium influens, & effectum, in quem principium influit: ergo ex hoc capite non requiritur entitas distincta ab imperato, & imperante, ut hic influat in alium. Deinde positis his duobus actibus rectè intelligitur in actu imperante aliquid propter quod constituatur per coexistentiam cum alio influens in illum, quod non sit in alio actu, videlicet esse actum reflexum respicientem alium tanquam obiectum, quod non reperitur in actu imperato, & aliquid reperitur in hoc, propter quod constituatur imperatus per coexistentiam cum imperante, videlicet esse actum directè respicientem suum obiectum, & non actum illum, à quo imperatur cuius tantum est obiectum: ergo positis his duobus actibus nihil requiritur, ut in actu secundo reflexus dicatur imperans, & directus imperatus.

32 Requiritur actum imperantem seu reflexum non dependere ab imperato ut sit prior illo, faciliè probatur, quia quantumvis imperans sit in actu primo prior imperato, si ex aliquo

aliquo capite per accidens sit illo posterior, quia Deus ex prævisione actus directi iam existentis ab aliis causis auxiliis contulit ad actum imperantem, vel illum infudit, vel prædefiniuit, non poterit esse in actu secundo prior illo, quia non potest esse simul prior, & posterior. Idem in causis Physicis contingit, ignis A virtutē habet ad producendum ignem B, si tamen ex aliquo capite sit posterior igne B, illum non poterit causare. Deinde imperium ex se non efficax requirere voluntatem indifferentem ut possit influere probatur. Influxus imperij inefficacis non est determinare voluntatem per se ipsum, sed inclinare voluntatem, ut ipsa se liberē determinet, ergo si voluntas non est potēs se determinare, non poterit illam inclinare ut se liberē determinet, neque aliquid influere. Quæ ratio est longē diuersa in imperio efficaci, cum enim illius influxus sit per se ipsum voluntatem determinare, & ad alteram partem contradictionis addicere, quantumvis illa sit determinata poterit illam iterum determinare, quia potest esse duplex prædeterminatio, & duplex impedimentum adæquatum ad eandem rem faciendam, vel non faciendam.

33 Ex his facillē distingues imperium tam actiuum, quā passiuum in actu primo ab ipso imperio in actu secundo seu influxu. Imperium actiuum per modum actus primi est entitas actus reflexi respicientis tanquam obiectum actum directum voluntatis. Imperium passiuum in actu primo seu posse imperari est actus potens determinare alium actum reflexum tendentem in ipsum. Dixi imperium in actu primo esse entitatem actus reflexi, quia actus imperans necessariō debet esse reflexus respiciens actum alium voluntatis, actus verō imperatus potest esse reflexus, & directus, actus enim reflexus alium imperans potest imperari alio actu quasi super reflectente respiciente tanquam obiectum ipsum actum reflexum, sicut enim voluntas dicit, volo elicere actum amoris, potest dicere, volo elicere actum quo velim elicere actum amoris, & hoc modo semel & iterum reflectere, & super reflectere, vocaui tamen sæpe actum imperatum directum, ut illum distinguerem ab imperante reflectente supra illum.

34 Influxus seu imperium tam actiuum quā passiuum, dicit coexistentiam imperij actiui & passiuī per modum actus primi, hoc est coexistentiam vtriusque actus. Neque influxus actiui & passiuī seu imperium actiuum & passiuum in actu secundo inter se distinguuntur realiter, quilibet enim dicit coexistentiam eorundem actuum: coexistentia autem eorundem actuum non potest esse diuersa, quia coexistentia ab actibus non distinguitur; unde si actus sunt iidē, & coexistentia eadem erit. Poterunt tamen imperium actiuum & passiuum distingui, etsi non realiter, ex modo concipiendi, & dici imperium actiuum actus imperans in recto connotans actum imperatum in obliquo, & imperium passiuum in actu secundo, actus imperatus in recto connotans actum imperantem in obliquo, & hac ratione rectē distinguuntur influxus actiui imperantis, & passiuī imperati. Hæc tamen distinctio, ut sæpē dixi, non est distinctio realis & physica, sed tantum intentionalis ex modo cognoscendi, quia obiectum in recto & obliquo significatum tantum dicit distinctionem ex parte cognitionis, non verō ex parte sui, realiter enim & à parte rei cognitione salua, non reperiuntur recta neque obliqua.

35 Ex his inferes cogitationem influere in actum, nihil aliud esse, quā esse simul cum actu, in quem potest influere, unde actus positius respiciens motuum charitatis non potest non dependere à cogitatione proponente tale motuum, quæ tali actu ex aliquo capite non est posterior. Rationem non incongruam conclusionis accipe. Cogitationem influere in actum, nihil aliud est quā voluntatem ferri in obiectum illuminatam cogitatione illud proponente, sed eo ipso quod cogitatio proponat obiectum, voluntas est illuminata tali cogitatione, circa obiectum: ergo si fertur in illud, fertur illuminata cogitatione: ergo cogitatio influit in actum.

36 Dices, voluntatem illuminatam cogitatione circa tale obiectum, posse ferri in illud, non ut illuminatam dependenter ab illuminatione, quod est ferri ex vi cognitionis, sed independenter ab illuminatione, & non ex vi illuminationis. Contrā: ferri ut illuminatam, nihil aliud est quā ipsam voluntatem, iam illuminatā ferri in obiectum, neque distingui potest ferri ut illuminatam & ferri iam illuminatam, neque voluntas, quæ illuminata fertur circa obiectum, potest non ferri ut illuminata, sicut ille qui sciens

rem esse malam, illam operatur, non potest non operari ex scientia malitiæ, neque qui videt viam, quam pergit, potest dici illam cæcē ambulare: nihil enim est operari ex scientia obiecti, quā operari cum scientia illius, neque amare ex cognitione, quā amare cum cognitione, alii possent quis habens cognitionem, quia liber constituitur ad peccandum: & non peccandum, dicere se non liberē peccare, quia etsi operetur peccatum cum cognitione, non illud ex cognitione operatur.

Hæc dixerim iuxta cōmunem opinionem, quæ non concedit influxum actiuum cognitioni respectu volitionis: si enim cognitio actiue volitionem produceret, actio media qua dependet, esset formalis ratio, propter quam constitueretur cognitio à volitione dependens. Hæc dicta sunt de actu positio, quæ postea applicabo actui negatiuo, seu omissioni liberæ, & ex doctrina tradita, illius dependentiam à cognitione explicabo Controv. 10.

S. VII.

Vberior probatio eiusdem sententia & argumentorum solutio.

Prima sit obiectio. Potest actus imperatus coniungi cum imperante, & non dependere ab illo: ergo dependentia non consistit in similitudine vtriusque actus. Antecedens probatur: potest dari duplex imperium respectu eiusdem actus, v. g. actus, quo quis dicit, volo elicere actum misericordie erga Petrum propter præmium consequendum misericordie respondens, & alius actus quo dicit, volo elicere actum misericordie erga Petrum propter Deum amandum, & voluntas talem actum misericordie elicere mota imperio respiciente Deum ut amandum, & non ex imperio respiciente præmium consequendum, vel contra elicere ex imperio respiciente dictum præmium obtinendum, & non ex imperio respiciente Deum diligendum: vel talem actum elicere ex vtroque imperio adæquate, & ex illorum quolibet inadæquate: vel ex quocūque adæquate, & in his diuersis influxibus, semper erit eadem cōiunctio actus potentis imperari cum actibus potentibus imperari: ergo influxus imperantis in imperatum non consistit in similitudine vtriusque actus. Hoc argumentum totam fore difficultatem huius materiæ cōtinet, illud ad amissum tractabo. Procedere non potest difficultas, casu quo vnum imperium esset efficax, & aliud inefficax, quia tunc inefficax nihil influeret iuxta supra dicta: locū habebit si vtrumque imperium efficax ponatur, vel vtrumque inefficax dicam modō quid si vtrumque imperium inefficax sit: & dicam postea quid si vtrumque efficax ponatur.

Resp. positis duobus imperiis vtroque inefficaci circa eundem actum imperatum potentem procedere à quocūque illorum necessariō procedere adæquate ab vtroque simul & inadæquate à quolibet illorum, neque in modo influendi posse dari diuersitatem si non sit in coexistentia actui imperantium cum actu imperato. Ratio huius doctrinæ est illa, quam dedi conclusionis, quam defendo videlicet influxum consistere in similitudine imperantis cum imperato, quapropter si plures actus imperantes actu imperato coexistunt, plures in illum influere necesse est.

Instabis, positis duobus actibus imperantibus inefficacibus simul cum imperato, potest Deus cognoscere, quod si hic actus imperatus permaneret, & alter auferretur, subsisteret actus imperatus: & si ille permaneret, & hic auferretur, actus imperatus non subsisteret: ergo diuerso modo dependet actus imperatus ab hoc imperio, quā ab illo. Probo consequentiam: quando positis duobus causis physicis, ita existit effectus, ut vna ablata, alia superstitē idem remanet, effectus adæquate dependet ab illa, quæ sine consortio alterius effectum sustineat, quando verō ablata vna causa, & permanente alia effectus non remanet, rectē inferitur effectum non dependisse ab illa eodem modo ac dependebat ab ea, quæ permanente sine consortio alterius effectus subsisteret: sed hoc potest contingere, positis duobus imperiis sufficientibus influere in actum imperatum: ergo diuerso modo effectus potest ab illis dependere.

Respondeo posse Deum cognoscere actum imperatum permanens permanente hoc actu imperante sine illo, & non permanens permanente illo actu imperante sine isto, ex quo inferitur illos diuerso modo influere, causa quo scilicet alter sine altero poneretur, non tamen ex hoc probatur, de facto diuerso modo influere, cum simul ponantur.